

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Petra Mikeše a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábreží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **OSMA – občané svému městu**, se sídlem Postranní 659, Hradec Králové, o návrhu na rozpuštění politického hnutí,

t a k t o :

- I.** Politické hnutí OSMA – občané svému městu **se rozpouští**.
- II.** Likvidátorem **se určuje** Mgr. Radslav Janeček, advokát, se sídlem Bubeníčkova 44, Brno.
- III.** Navrhovatelce **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatelka podala dne 5. 12. 2014 u soudu návrh na rozpuštění politického hnutí „OSMA – občané svému městu“ (dále též „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Navrhovatelka uvedla, že rozsudkem ze dne 3. 1. 2012, čj. Pst 34/2011 - 26, byla činnost odpůrce pozastavena, neboť nesplnil svou povinnost podle § 6 odst. 5 zákona o politických stranách. Ve stanovené lhůtě tedy Ministerstvu vnitra neoznámil údaje týkající se jména, příjmení, data narození a trvalého pobytu osob, které jsou jeho statutárním orgánem [§ 10 a § 9 odst. 3 písm. b) zákona o politických stranách]. Podle § 14 odst. 2 cit. zákona mohou strany a hnutí, jejichž činnost byla pozastavena, činit

pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li nadále skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena, lze podat návrh na rozpuštění.

[2] Po pozastavení činnosti odpůrce neučinil kroky k odstranění závadného stavu, který byl důvodem citovaného rozhodnutí soudu. Ministerstvu vnitra dosud neoznámil údaje týkající se jeho statutárního orgánu. Zároveň odpůrce dosud Poslanecké sněmovně nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2012 a 2013. Navrhovatelka proto navrhuje odpůrce, jakožto politické hnutí, rozpustit.

[3] Odpůrce vyjádřil nesouhlas s tímto návrhem.

[4] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách a současně i § 4 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 95 s. ř. s. zakládají příslušnost soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého s. ř. s.

[5] Soud rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu (§ 96 s. ř. s.).

[6] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud se souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[7] Soud předesílá, že z § 6 odst. 5 zákona o politických stranách vyplývá povinnost politických stran a hnutí ustavit orgány strany či hnutí (včetně statutárního orgánu) nejpozději do 6 měsíců od vzniku strany či hnutí. Nejsou-li v této lhůtě orgány ustaveny, dá Ministerstvo vnitra podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany či hnutí. Do rejstříku stran a hnutí se zapisuje mj. jméno, příjmení, datum narození a adresa místa pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany či hnutí nebo jeho členy, s uvedením způsobu, jakým jednají jménem strany či hnutí (§ 9 odst. 3 písm. b) zákona o politických stranách]. Tyto údaje je politická strana povinna písemně oznámit Ministerstvu vnitra do 15 dnů ode dne, kdy bylo příslušným orgánem strany či hnutí ve věci rozhodnuto. Oznámení musí být doloženo usnesením těchto orgánů (§ 10 zákona o politických stranách).

[8] Nesplnění povinnosti stanovené v § 6 odst. 5 zákona o politických stranách za použití § 10 a § 9 odst. 3 písm. b) téhož zákona představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může rozhodnout o rozpuštění politické strany nebo hnutí (viz rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2010, čj. Pst 12/2009 - 32, věc *Občansko demokratické sdružení Zlín*). Na plné odůvodnění tohoto rozhodnutí soud pro stručnost odkazuje.

[9] Dle § 18 odst. 1 zákona o politických stranách je politická strana povinna předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení.

[10] Podle § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami. Při pozastavení činnosti může politická strana či hnutí činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení její činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Pokud i po pozastavení činnosti politickému hnutí nadále trvají skutečnosti, pro které byla jeho činnost pozastavena, podají příslušné orgány žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění hnutí (§ 14 odst. 2 zákona o politických stranách). Podle § 13 odst. 6 zákona o politických stranách platí, že strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění, jestliže je jejich činnost v rozporu s § 1 až § 5 zákona o politických stranách nebo jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena. V rozhodnutí o rozpuštění strany a hnutí určí soud současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí.

[11] Z obsahu spisu soud konstatuje zejména následující skutečnosti. Z cit. rozsudku čj. Pst 34/2011 - 26 plyne, že odpůrce nesplnil svoji povinnost oznámit Ministerstvu vnitra údaje uvedené v § 9 odst. 3 písm. b) zákona o politických stranách, tzn. údaje týkající se osob, které jsou jeho statutárním orgánem. Odpůrce tak neučinil ani na výzvu Ministerstva vnitra, ani v návaznosti na doručení návrhu na pozastavení jeho činnosti ze strany Nejvyššího správního soudu. Proto soud pozastavil činnost odpůrce, přičemž výslovně uvedl, že pokud nedojde k nápravě vadného stavu ve stanovené lhůtě, bude následně podán návrh na jeho rozpuštění. Z aktuálního výpisu z rejstříku politických stran a hnutí [dostupný online na stránkách Ministerstva vnitra; viz: <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickych-stran/>] vyplývá, že odpůrce Ministerstvu vnitra neoznámil údaje týkající se osob, které jsou jeho statutárním orgánem či členy statutárního orgánu; příslušná kolonka výpisu je prázdná.

[12] Dále z obsahu spisu soud konstatuje, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2012 a za rok 2013. Soud si za účelem zjištění aktuálního skutkového stavu vyžádal vyjádření Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, zda v mezidobí od podání návrhu odpůrce splnil svou zákonnou povinnost a předložil alespoň dodatečně Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy v podobě vyžadované zákonem o politických stranách. Podle vyjádření kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 21. 1. 2015 nepředložil odpůrce výroční finanční zprávy ani do 21. 1. 2015.

[13] Z listinných důkazů obsažených ve spisu tedy vyplývá, že odpůrce nesplnil shora popsané povinnosti. Tento nedostatek nenapravil ani do doby rozhodnutí soudu.

[14] Soud při hodnocení projednávané věci vycházel zejména z následujících úvah.

[15] Z ústavně právního hlediska je především nutno konstatovat, že politické strany a hnutí představují státem privilegované korporace soukromého práva, nezbytné v reprezentativní formě vlády, jejichž základní funkcí je vytvářet svorník mezi státem a společností tím, že aktivizují a zapojují občany do správy veřejných záležitostí. V tomto směru soud plynule navazuje na judikaturu Ústavního soudu [viz zejména nálezy ze dne 18.

10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94 (N 62/4 SbNU 113; 296/1995 Sb.)). Toto jejich vymezení bezprostředně vyplývá především z čl. 5 Ústavy a z čl. 20 a 22 Listiny základních práv a svobod.

[16] Rovněž politické strany a hnutí, stejně jako ostatní korporace soukromého práva, které jsou právníckými osobami, musí ustavit své statutární orgány. Zákon o politických stranách stanoví pro ustavení statutárních orgánů přiměřeně dlouhou lhůtu (6 měsíců). Bezprostředně poté (nejpozději do 15 dnů) musí politické hnutí oznámit Ministerstvu vnitra údaje týkající se osob, které jsou statutárním orgánem či jeho členy, v rozsahu, v jakém se tyto údaje zapisují do rejstříku stran a hnutí. Jedná se o významnou povinnost politického hnutí, neboť právě prostřednictvím statutárního orgánu jedná politické hnutí navenek (§ 161 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Politické hnutí, které ve stanovené lhůtě svůj statutární orgán neustaví, nejen že paralyzuje svoji „akceschopnost“ tím, že zde není žádná osoba oprávněná ze zákona jednat jeho jménem, ale rovněž to činí jeho počínání značně netransparentní. Právě transparentnost činnosti politické strany či hnutí je jednou ze základních hodnot a současně předpokladem svobodné soutěže politických stran a férového politického boje.

[17] Podle názoru zdejšího soudu odpovídá smyslu § 14 odst. 1 ve spojení s § 13 odst. 6 zákona o politických stranách, že za situace, kdy politické hnutí neustavilo svůj statutární orgán a kdy tento protiprávní stav nadále udržuje, ačkoliv mu z tohoto důvodu byla soudem pozastavena činnost, je dán důvod pro rozpuštění politického hnutí. Soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/94 (cit. v bodě [15] shora), podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli jednorázově porušily, ale toto porušování má charakter perpetuálního chování – viz znění § 4 zákona o politických stranách) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Jelikož je obecnou povinností politických stran a hnutí ustavit své statutární orgány (§ 6 odst. 5 zákona o politických stranách), rozpuštění odpůrce pro nesplnění této povinnosti není nikterak nepřiměřeným zásahem ze strany státu do svobodné soutěže politických stran.

[18] Na základě výše uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že podaný návrh je důvodný. Odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti. Dosud neustavil svůj statutární orgán, a tudíž ani neoznámil Ministerstvu vnitra údaje týkající se osob, které jsou statutárním orgánem či jeho členy. Odpůrce tedy neodstranil stav, pro který byla jeho činnost pozastavena. Neučinil tak ani v době rozhodování soudu. Odpůrce proto nesplnil povinnost uloženou v § 6 odst. 5 ve spojení s § 10 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může být rozhodnuto o pozastavení činnosti politického hnutí a následně v souladu s § 13 odst. 6 uvedeného zákona i o jeho rozpuštění.

[19] Znak opakovaného porušování zákonů ze strany odpůrce je naplněn i tím, že dosud nepředložil Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR výroční finanční zprávy za roky 2012 a 2013 (viz bod [12] shora). Tím porušil svou povinnost danou § 18 odst. 1 zákona o politických stranách. Opakované porušení této zákonné povinnosti může samo o

sebe též vést k rozpuštění politické strany nebo politického hnutí [viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. Pst 5/2003 - 43, č. 299/2004 Sb. NSS, věc *Republikánská unie*; srov. také pozdější rozsudky NSS ze dne 17. 8. 2011, čj. Pst 25/2011 - 3 7, věc *Agrární strana* nebo ze dne 16. 5. 2013, čj. Pst 1/2013 - 50, věc „*Mírové hnutí 2007*“].

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že návrh je důvodný, a proto rozhodl o rozpuštění odpůrce.

[21] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Odpůrce, který nebyl v tomto řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Navrhovatelce, která v řízení úspěšná byla, nevznikly v souvislosti s řízením před soudem náklady převyšující rámec její běžné činnosti, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[22] Podle § 13 odst. 6 zákona o politických stranách určil Nejvyšší správní soud likvidátorem odpůrce Mgr. Radslava Janečka, advokáta se sídlem Bubeníčкова 44, Brno, který s tímto určením souhlasí. Likvidátor bude postupovat přiměřeně podle předpisů o likvidaci majetku a závazků obchodních společností (§ 12 odst. 4 zákona o politických stranách).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí **j e o p r á v n ě n o** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jeho rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2; § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 22. ledna 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu